

O`QUVCHILARNING KREATIV KOMPETENSIYASINI
RIVOJLANTIRISHDA "STEAM" TA`LIM TIZIMI

Nadirxanova Nilufar Alisherovna

Buxoro Davlat Universiteti "San'atshunoslik" fakulteti

"Tasviriy va amaliy bezak san'ati"

1-bosqich magistranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8103385>

Annotatsiya: Ushbu maqolada o`quvchilarning badiiy estetik tafakkurini shakllantirishda "STEAM" o`qitish yondashuvidan foydalanish metodikasi.

**Kalit so`zlar:** Texnika, tasviriy san`at, o`qitish, axloqiy-estetik , fan

Аннотация: В данной статье представлена методика использования педагогического подхода «ПАР» в формировании художественно-эстетического мышления студентов.

Ключевые слова: Техника, изобразительное искусство, преподавание, нравственно-эстетическое, наука.

Annotation: In this article, the method of using the "STEAM" teaching approach in the formation of students' artistic aesthetic thinking is presented.

Key words: Technique, fine art, teaching, moral-aesthetic, science

Kirish. Bugungi kunga kelib ta`lim sohasida pedagogik innovatsiya va ta`lim jarayonini yangilash g`oyalarining paydo bo`lishi o`qituvchi faoliyatining yangilanish g`oyalarning paydo bo`lishi o`qituvchi faoliyatining yangilanishini talab etmoqda . Amaliy fanlar o`qituvchilarning asosiy maqsadifanlarni o`qitishda o`quvchilarda kreativlikni rivojlantirish

S - science (tabiiy fanlar)

T - technology (texnologiya)

E - engineering (muhandislik)

A - art (san`at)

M - mathematics (matematik)yondashuvi asosida fanlarning integratsiyasini kuchaytirish ,har bir o`quvchini ijodkorga aylanishiga turli manbalar (adqbiyotlar,tajribalar va h.k)yordamida mustaqil bilim egallash ko`nikmalarini rivojlantirishga o`quvchilarga ta`lim olishga bo`lgan munosabatini o`zgartirishga yashirinib yotgan motivatsiyalarini ro`yobga chiqarishga e`tibor qaratish hamda bilim olishga qiziqishidir .

Masalan, "Tabiatdagi daraxtlarning yil fasllariga qarab o`zgarishini tasvirlash " mavzusini tushuntirish jarayosinf o`quvchilari STEAM yo`nalishlari bo`yicha guruhlarga bo`ladi. **STEAM** yo`nalishlari bo`yicha 5 guruhga bo`linadi.

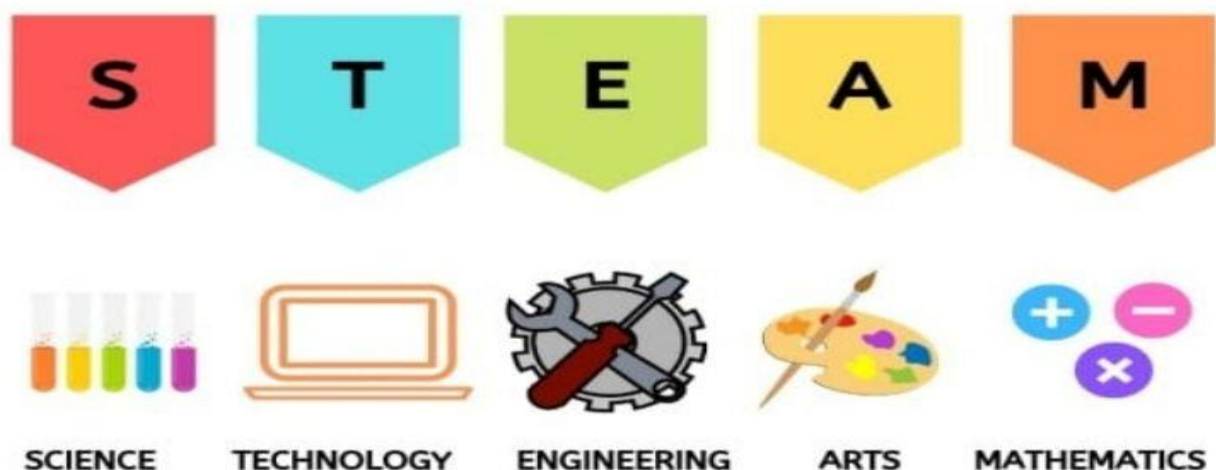

Ta'lim tendensiyalariga rioya qilish ba'zida biror bir metodning paydo bo'lishiga sabab bo'lishi mumkin. Ta'limda ko'pgina pedagoglarning o'quvchilarni baholash uchun yo'llar izlashadi. Negaki an'anaviy baholash usullari o'quvchilarning bilim - ko'nikmalarini aniq baholamasligi mumkin. O'quvchilarning o'zlashtirishida asosan baholash o'quvchilarning darsda o'qigan ko'nikmalarini aniq o'lchamaydi.

Asosiy qism. 'zlashtirishga asoslangan baholash o'quvchilarning Jahondagi ta'lim bo'yicha ekspertlarning ta'kidlashicha, STEAM ta'limi o'quvchilarda quyidagi qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi.

- 1 O'ylab tavakkal qiling
- 2 Ma'noli o'quv faoliyati bilan shug'ullaning
- 3 Bardoshli muammolarni hal qiluvchilarga aylaning
- 4 Hamkorlikni quchoqlang va qadrlang
- 5 Ijodiy jarayon orqali ishleng

Bugungi kunda barkamol avlodni tarbiyalash muhim vazifalardan biri sanaladi. Bu vazifani bajarish, asosan pedagoglarga bogliq boladi. Shu maqsadda yoshlarni bilim olishga katta etibor qaratish lozim. Yurtboshimiz takidlaganidek yoshlarni erkin fikrlash va mustaqil hayotga yonaltirishimiz kerak. Bu borada STEAM texnologiyasi bizga qo'l keladi. STEAM - tabiiy fanlar, texnologiya, muhandislik, sanat va matematika fanlarini uyg'unlikda o'qitish uslubidir. STEAM texnologiyasida nazariy va amaliy bilimlar uyg'unligiga e'tibor qaratiladi. STEAM talim muhitida bolalar bilimga ega boladilar va darhol undan foydalanishni o'rganadilar. Milliy dastur asosida ishlab chiqilgan 1-2 sinflarning ona tili va o'qish savodxonligi, tabiiy, matematika darsliklarida berilgan mavzularga STEAM texnologiyasi asosida yondashib, darslar tashkil etsa bo'ladi. Xususan tabiiy fanlarda har bir mavzu nazariy ham amaliy tarzda berilgan. Jumladan 2-

sinf tabiiy fanida Yer- sayyora mavzusi berilgan. Bu mavzuni o'rganishda o'quvchilar nazariy bilim bilan birga amaliy mashg'ulot ham o'tkazishadi. O'quvchilar yer shari, quyosh modelini yasashadi. Bu bilan ular yer shari quyosh atrofida aylanishini amaliy bilib oladilar shu bilan birga yer sharining global muammolarini bartaraf etish choralarini oylab topishadi. Bir shu mavzu asosida o'quvchilarni bilishga, fikrlashga, mustaqil ishlashga, ijodkorlikka undash mumkin. Nafaqat darslarda balki sinfdan tashqari mashg'ulotlarda ham STEAM texnologiyasidan oqilona foydalanish kerak. Mashg'ulotlarni tashkil etishda kasb, hunar egalari taklif etilsa, ular oz kasblari haqida nazariy bilim bilan birga amaliy korsatib bersa, bu bolalarda yaxshi taassurot qoldiradi. Kelajakda kasb tanlashda, oz yonalishini topib oladilar. Xulosa qilib aytganda, STEAM yondashuvi bolalarni tajribalar o'tkazishga, modellar tuzishga, mustaqil fikrlashga, g'oyalarni ilgari surishga undaydi.

STEAM - ta'limida amaliy mashg'ulotlar yordamida bolalarga ilmiy-texnik bilimlaridan real hayotda foydalanish namoyon qilinadi. Har bir darsda o'quvchilar zamonaviy industriya modellarini ishlab chiqadi, quradi va modelni rivojlantiradi.

Tanqidiy tafakkur ko'nikmalarini rivojlantirish va muammolarni yechish STEAM - dasturi bolalar kundalik hayotlarida duch keladigan qiyinchiliklarni yengishda zarur bo'ladigan tanqidiy tafakkur va muammolarni yechish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Masalan: bolalar tez yuradigan mashina modelini yig'adilar, so'ngra uni sinovdan o'tkazadilar. Birinchi sinovdan so'ng kutilgan natijaga erishilmasa uning sabablari haqida o'ylaydilar va topadilar. Balkim, g'ildiraklarining kattaligi yoki aerodinamikasi to'g'ri kelmagandir. Har bir sinovdan so'ng ular kamchiliklarini bartaraf etib boradilar.

O'z kuchiga ishonish hissining ortishi

Bolalar ko'prik qurish, mashina va samolyot modelini ishga tushirishda har safar maqsadga yaqinlasha boradilar. Har bir sinovdan so'ng modelni takomillashtiradilar. Oxirida barcha muammolarni o'z kuchlari bilan yengib maqsadiga erishadilar. Bu bolalar uchun ruhlanish, g'alaba va quvonch demakdir. Har bir g'alabadan so'ng ular o'z kuchlariga yanada ishonadilar.

Xulosa. STEAM - dasturi faol kommunikatsiya va komandada ishlash bilan farqlanadi. Muloqot davrida o'z fikrini bayon qilish va bahs-munozara olib borish uchun erkin muhit vujudga keltiriladi. Ular gapirishga va taqdimot qilishga o'rganadilar. Bolalar doimo o'qituvchi va sinfdoshlari bilan qatnashsalar, mashg'ulotni yaxshi eslab qoladilar.

Texnik fanlarga bo'lgan qiziqishlarini rivojlantiradi STEAM - mashg'ulotlari juda dinamik va qiziqarli bo'lganidan bolalar mashg'ulot paytida zerikmaydilar va vaqtning qanday o'tganligini sezmay qoladilar.

STEAM kundalik hayotning ilmiy tadqiqot, texnika taraqqiyoti konsepsiyalari bilan ta'limning integrativ yondashuvini taqazo etadi.

Adabiyotlar:

- 1 Abjalova M. M. Ta'limda STEAM yondashuv va kreativlik . O'quv qo'llanma
- 2 Abdurasilov S . Tasviriy san'at o'qitish metodikasi. Toshkent "Fan va texnologiya"2002
3. Hasanov R. Maktab tasviriy san'at darslari T.,1995- y.
4. Ganiyevna K. N. The peculiarities of making perfect lesson plan //Достижения науки и образования. – 2018. – №. 5 (27). – С. 45-46.
5. Ganiyevna K. N., Muhsin M. The importance of speaking skills for EFL learners //Достижения науки и образования. – 2019. – №. 1 (42). – С. 60-61.
6. Ganiyevna K. N., Muhammadislom R. Psychological approach in teaching methods //Достижения науки и образования. – 2017. – №. 4 (17). – С. 101-102.
7. Ganiyevna K. N. The effectiveness of English language learning through music //Достижения науки и образования. – 2018. – №. 5 (27). – С. 46-47.
8. Khasanova G. D., Barnaev Z. S. WAYS TO IMPROVE THE MANAGEMENT OF SMALL BUSINESS IN INCREASING EMPLOYMENT //Актуальные проблемы развития национальной и региональной экономики. – 2022. – С. 351-355.
9. Khasanova G. D., Barnaev Z. S. WAYS OF IMPROVING MANAGEMENT OF SMALL BUSINESS IN INCREASING EMPLOYMENT OF POPULATION (ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN) //Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации. – 2021. – С. 282-286.

10. Хасанова Г. Д., Барнаев З. С. THE ORETICAL BASIS OF SMALL SCALE BUSINESS MANAGEMENT IN INCREASING POPULATION EMPLOYMENT //АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ И РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ. – 2021. – С. 124-129.

